

تکلیف مهم‌ترین وزارتخانه تولیدی را مشخص کنید

صفحه ۳

این بخش از اقتصاد کشور، باید میلیاردها دلار برای واردات آنها ارز هزینه می‌شد. علاوه بر این وزارتخانه یادشده سهمی بزرگ از اشتغال کلان را برای کشور تأمین می‌کند. در حالی که اهمیت این وزارتخانه برای دولت و به ویژه رییس دولت آشکار و واضح بود اما رفتار مناسبی با آن نشد. محمود حجتی وزیر نیرومند و باتجربه جهاد کشاورزی در میان مجادله‌هایی که برای صیانت از مواضع قانونی این نهاد انجام می‌شد، به دلایل نامعلوم از این وزارتخانه رفت. این در حالی است که توانسته بود در تولید محصولات زراعی و دامی گام‌های بلندی بردارد. در وزارت صنعت، معدن و تجارت آشفته‌گی‌ها بیشتر بوده و هنوز ادامه دارد. بعد از وضعیت پدیدار شده برای محمدرضا نعمت‌زاده و سپس محمّد شریعتمداری که با فاصله‌های کم این وزارتخانه را ترک کردند، وزیر تازه‌ای معرفی شد و رأی اعتماد گرفت اما معلوم نشد چرا به مرور از ارج و قربش نزد رییس‌جمهور کاسته شد. وزیر برکنار شده اما دخالت‌های رییس دفتر رییس‌جمهور را عامل برکناری خود معرفی کرد.

ادامه در صفحه ۳

روحانی اما از ابعاد گوناگون در مرحله دشوار قرار گرفت و راه این بود که همانند چهار سال نخست و با اتکا به آرایه‌ای که از شهروندان گرفته بود با قدرت تمام در برابر منتقدان می‌ایستاد و با استفاده از همه ابزارها و نیروهای در دسترس راه را بر منتقدان می‌بست و کار توسعه اقتصاد را پیش می‌برد.

وزارتخانه‌های تولیدی در مسیر باتکلیفی

در میان وزارتخانه‌های اقتصادی کشور وزارتخانه صنعت، معدن و تجارت بار اصلی سیاست‌گذاری تولیدی و تجارت خارجی یا همان بخش واقعی اقتصاد را بر دوش می‌کشد و در تولید ناخالص داخلی سهم بالایی دارد. این در حالی است که تولید نزدیک به ۱۲۰ میلیون تنی محصولات زراعی و دامی رقم بالایی از نیازهای ایران به مواد غذایی را برطرف و امنیت غذایی را تا اندازه قابل‌اعتنایی تضمین می‌کند.

از سوی دیگر تولید صدها قلم کالای صنعتی از اتومبیل، فولاد، مس، پارچه، لاستیک، کیف و کفش و... سهم عمده‌ای در تأمین و برطرف کردن نیاز کشور برعهده دارند که در صورت فقدان تولیدات صنعتی

دولت دوم روحانی با شگفتی‌های پرشماری در نظر و در عمل نسبت به دولت اولش مواجه شد. بزرگ‌ترین شگفتی در رفتار و گفتار رییس‌جمهور سال‌های ۱۳۹۲ تا ۱۳۹۶ و از ۱۳۹۶ تا امروز است. رییس دولت یازدهم با شادابی و امیدواری و صراحت لهجه و بدون لکنت زبان اعضای کابینه را دور هم جمع کرده و با تقسیم کار منطقی میان خود و معاون اول و نیز تفکیک وظایف میان اعضای دولت و مشاوران و نیز با فرصت کافی برای چانه‌زنی برای نهادهای قدرت و بالاتر امور را پیش می‌برد. به این ترتیب بود که توانست قدرت سیاسی را متقاعد کند باید پرونده هسته‌ای به یک نقطه مطمئن برسد و با اصرار و پایمردی قرارداد برجام را منعقد کند. در آن سال‌ها رشد اقتصادی منفی سال‌های ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲ به رشد مثبت تبدیل و تحرک مناسبی در اجزای تولید ناخالص داخلی پدیدار شد.

دولت بی‌ثبات دوم

اما دولت دوازدهم تحت شدیدترین رقابت سیاسی و با یورش سرسختانه از سوی منتقدان مواجه شد و این مجادله تا امروز ادامه دارد. دولت دوازدهم و دولت دوم حسن

روشنی‌ها و تاریکی‌های صنعت قند و شکر

بهمین دانائی

صنعت قند و شکر در ایران، یک صنعت اصیل، قدیمی و دارای برنامه است و بیش از یک قرن است با همه فراز و فرودهای حیرت‌انگیز برخاسته از سلیقه‌های سیاسی دولت‌ها کارش را ادامه می‌دهد. نظم حاکم بر مناسبات میان کارخانه‌ها و چندکاران در همه این دهه‌های سپری شده بر اساس اعتماد و اطمینان و وفای به عهد از سوی دو طرف بوده و هست و به همین دلیل است که در هر شرایطی کار تولید قند و شکر و تولید چندین زمین‌گیر نشده و از دل توفان‌های سخت نیز پیروز بیرون آمده است. اما اتفاقی که افتاده و تاریخ این صنعت را تلخ کرده است، فقدان پیشرفت‌های قطع‌ناشدنی بوده و متأسفانه در دوره‌های گوناگون و در هنگامی که در اوج بوده است ناگهان در سرازیری قرار گرفته و در وضعیت نامساعد قرار گرفته است. معیار کارآمدی و ناکارآمدی در صنعت قند و شکر را می‌توان در افزایش ضریب خوداتکالی این محصول و روند فزاینده تولید داخلی و افزایش سهم آن در عرضه کل تلقی کرد. برخی از دوره‌های بسیار سخت در همین دهه‌های تازه سپری شده موجب شد تا راه رفته شده با رنج و زحمت را دوباره طی کنیم که نمونه آن در سال‌های ۱۳۸۵ به بعد است.

ادامه در صفحه ۲

جعفر سرقینی سرپرست وزارت صمت شد

پس از اینکه «حسین مدرّس خیابانی» رأی اعتماد مجلس شورای اسلامی را برای پست وزارت صنعت، معدن و تجارت کسب نکرد، رییس‌جمهور در حکمی «جعفر سرقینی» را به عنوان سرپرست وزارت صنعت، معدن و تجارت منصوب کرد. سرقینی با این حکم جایگزین مدرّس خیابانی در وزارت صمت شد. مدرّس خیابانی ۱۵ ماه به عنوان قائم‌مقام وزارت صمت فعالیت داشت که سه ماه آخر آن پس از برکناری رضا رحمانی به عنوان سرپرست این وزارتخانه فعالیت می‌کرد.

حجت‌الاسلام حسن روحانی، رییس‌جمهور در حکمی «جعفر سرقینی» را به عنوان سرپرست وزارت صنعت، معدن و تجارت (صمت) منصوب کرد.

متن حکم حجت‌الاسلام حسن روحانی به شرح زیر است: «بسم‌الله الرحمن الرحیم جناب آقای دکتر جعفر سرقینی سلام‌علیکم

بر اساس اصل ۱۲۵ قانون اساسی و با عنایت به مراتب تعهد و سوابق مدیریتی ارزشمندتان در حوزه صنعت و بازرگانی، به موجب این حکم جناب عالی را به «سرپرستی وزارت صنعت، معدن و تجارت» منصوب می‌نمایم. توفیق شما را در خدمت به ملت شریف ایران و نظام مقدس جمهوری اسلامی، با رعایت اصول قانون‌مداری، اعتدال‌گرایی و منشور اخلاقی دولت تدبیر و امید از خداوند متعال مسألت دارم.»

سرقینی از ابتدای دولت تدبیر و امید تا بهمن ۹۸ به عنوان معاون امور معادن و صنایع معدنی وزارت صنعت، معدن و تجارت فعالیت می‌کرد، اما در آن زمان از سوی رحمانی وزیر وقت صمت کنار گذاشته شد و به شرکت آسکوکت از شرکت‌های زیرمجموعه امیدورفت.

زمان مناسب برای تولید داخل

صفحه ۸

پایان عملیات کشت نیشکر زمینه ساز جهش تولید است

صفحه ۷

دود تکه تکه شدن اختیارات بخش کشاورزی به چشم چه کسانی می‌رود؟

صفحه ۶

چشم‌انداز کشاورزی منطقه آسیا و خاورمیانه تا سال ۲۰۲۹

صفحه ۴

در صفحات دیگر می‌خوانید:

روشنی‌ها و تاریکی‌های صنعت قند و شکر

در برابر نهادهای دولت استفاده بیشتری کرد. انجمن توانسته است یکی از کارنامه‌های درخشان تشکل‌های غیردولتی را نشان دهد و در هر مرکز دولتی موقعیت مناسبی دارد.

تاریکی‌ها

اما از سوی دیگر و در کنار عناصر روشن و امیدبخشی که در بالا به آنها اشاره شد برخی تاریکی‌ها و ناامیدی‌ها نیز خودنمایی می‌کنند که ندیدن آنها و بی‌اعتنایی به آنها می‌تواند اساس کار را باز هم با دشواری‌های ناشناس همراه کند. یکی از مهمترین تاریکی‌ها برای صنعت کشور و همچنین صنعت قند و شکر، بی‌ثباتی در سیاست‌های اقتصادی است. واقعیت این است که اکنون ۳ محل اصلی در سیاستگذاری اقتصادی شامل سازمان برنامه و بودجه، وزارت اقتصاد و بانک مرکزی هر کدام می‌خواهند گلیم خود را سالم از آب بیرون بکشند و نوعی حکومت جزیره‌ای در حوزه وظایف و اختیارات خود را برقرار کرده‌اند. بانک مرکزی برای اینکه کنترل نرخ ارز را بیشتر از این دست ندهد هر از چندگاه سیاست‌های ارزی را تغییر می‌دهد و شرایط را بی‌ثبات می‌کند. وزارت اقتصاد تنها به این فکر می‌کند که هر طور شده خزانه دولت را پر کند و با انتخاب سیاست‌های عجیب در خصوصی‌سازی، در اخذ مالیات، در برقراری تعرفه‌های گمرکی و... راه رفتن برای صنعت را ناهموار می‌کند.

از طرف دیگر متأسفانه شاهد هستیم که **وزارت صنعت، معدن و تجارت رها و یله شده است و مقام اجرایی بالاسری ندارد. در حالی که اکثریت فعالان صنعتی امیدوار بودند آقای حسین مدرّس‌خیابانی که مهارت مدیریتی و توانایی راهبردی و سازگاری خوبی با صنعت داشت رأی بیاورد اما دفاع ناکافی از وی از سوی دولت موجب عدم رأی اعتماد به ایشان شد.**

اکنون نیز دوباره به جای معرفی وزیر یک سرپرست برای این وزارتخانه مهم منصوب شده است و این یک نقطه تاریک است. یکی دیگر از نقاط ناروشن که صنعت قند و شکر را نگران می‌کند احتمال وسوسه‌سازی برخی از واردکنندگان است که ممکن است بتوانند دولتی‌ها را در شرایط اضطراری قرار داده و تصمیم‌های ناشناس گرفته شود. از طرف دیگر متأسفانه سازمان‌های نظارتی همچنان سخت‌گیرانه و غیرکارشناسانه در امور کارخانه‌ها می‌خواهند دخالت کنند و آزادی عمل تولید را سلب کنند و این می‌تواند آسیب‌ها را بیشتر کند.

در شرایطی که تورم فزاینده همه بخش‌های جامعه را در فشار شدید قرار داده است، صنعت قند و شکر نیز از افزایش هزینه‌های تولید در شرایط قیمت‌گذاری دستوری آسیب خواهد دید. دولت باید برای جبران کسری بودجه تا جایی که می‌تواند از تصمیم‌های تورم‌ساز اجتناب کند. رشد فزاینده تورم و سیاست‌های بی‌ثبات در این حوزه مایه نگرانی است. سیاست‌های تجاری دولت نیز متأسفانه به دلیل کمبود منابع ارزی دستخوش حادثه‌های پرشمار بوده و اکنون نیز به یک نقطه تاریک اقتصاد کشور تبدیل شده و هر آن ممکن است به دردهای تازه تبدیل شود. امید است این روزهای سخت و نفس‌گیری که شاهد آن هستیم و اقتصاد کشور را در شرایط نامساعد قرار داده است جایش را به ثبات سیاست‌های اقتصادی در سطح کلان بدهد.

ادامه از صفحه اول

امروز کجاییم

در حالی که فعالان و مدیران صنعت قند و شکر در ایران با بی‌مهری‌ها خو گرفته و نیک می‌دانند که هر سال ممکن است با تغییرات در مدیریت‌های سازمان‌های گوناگون با وضع تازه‌ای مواجه شوند، اما شاید این پرسش اساسی مطرح شود که صنعت قند و شکر امروز در کجا ایستاده است. واقعیت این است که به رغم تلاش‌های صورت پذیرفته در سال‌های پس از ۱۳۹۲ که تولید شکر را در مدار رشد قرار داد و ضریب خوداتکایی را افزایش داد برخی تصمیم‌های اشتباه در برخی از مراکز سیاستگذاری کار را خراب کرد و البته تأثیر اقلیم و آب و هوا به ویژه در خوزستان که یک سال با کمبود آب و یک سال با طغیان آب مواجه شدیم، تولید داخلی کمتر از حد انتظار شد و ضریب خوداتکایی کاهش یافت. با این همه و با تلاش بخش‌هایی از دولت و نیز همکاری و هماهنگی انجمن صنفی کارخانه‌های قند و شکر و مدیران محترم کارخانه‌ها بازار شکر التهاب خاصی ندارد. الان وضع این است که دولت دیگر به واردات این محصول ارز یارانه‌ای و دلار ۴۲۰۰ تومانی نمی‌دهد و به همین دلیل واردات در وضعیت دشواری قرار گرفته است و اگر همراهی، همساز و همکاری‌های بخش زراعت، صنعت کارخانه‌ای، تجارت خارجی و نهادهای تصمیم‌ساز وجود داشته باشد بهترین فرصت برای رشد تولید داخلی است، اما در کنار این امیدواری، تنگناهای واقعی نیز در محیط بیرونی صنعت و در سطح کلان اقتصاد وجود دارد که برخی از آنها ریشه در امر سیاسی دارد و برخی دیگر به ناهماهنگی‌ها در ناسازگاری‌ها برمی‌گردد.

امیدها

صنعت قند و شکر در هر شرایطی و تحت هر وضعیتی به این دلیل که محصول آن کالایی راهبردی به حساب می‌آید هرگز از ذهنیت کل نظام سیاسی زوده نمی‌شود و دولت‌ها نیز به رغم نوسان‌های قابل اعتنا در تصمیم‌گیری خود را موظف می‌دانند از تولید داخلی حمایت کنند. این وضعیت هم‌اکنون نیز وجود دارد و تنگناهای ارزی و تجربه تلخ کمبود ارز در دهه ۱۳۹۰ راه را برای حمایت از تولید داخل هموار کرده است که این یک نقطه امید است. علاوه بر این، مدیران ارشد وزارت جهاد کشاورزی در سال‌های اخیر برخلاف دولت‌های نهم و دهم به خوداتکایی در سطح بالای قند و شکر متعهدند و این را در حوزه وسیع به کار می‌گیرند و این باز هم یک نقطه امید بخشی است که باید آن را تقویت کرد. امیدواری بعدی درس گرفتن کشاورزان چغندرکار از تله‌های سال‌های ۱۳۸۵ است که دولت وقت آنها را به بیراهه کشاند و با وعده‌های بیهوده آنها را به کشت محصولات دیگر تشویق کرد. اکنون می‌توان با وفای به عهد، چغندرکاران را در وضعیت همکاری دایمی نگه داشت و با دفاع و حمایت انجمن صنفی کارخانه‌های قند و شکر از افزایش قیمت خرید تضمینی به کشاورزان امیدواری داد. از دیگر امیدواری‌های همیشگی که باید در پایداری آن تلاش بیشتری کرد ادامه اتحاد و انسجام و همدلی در میان مدیران صنعت است که باید از این عنصر برای افزایش قدرت چانه‌زنی

سیاست‌های حمایتی دولت برای اجرای الگوی کشت

وزیر جهاد کشاورزی با بیان اینکه بخش فنی اجرای الگوی کشت آماده است، گفت: اگر بسته حمایتی در بخش قیمت‌گذاری، پشتیبانی‌های بیمه‌ای و تسهیلاتی به درستی طراحی و انجام شود بطور حتم کشاورزان از این الگو استقبال می‌کنند.

«کاظم خاوازی» درباره اجرای طرح الگوی کشت در بخش کشاورزی کشور، افزود: الگوی کشت دو بخش اصلی «فنی» و «سیاست‌گذاری» دارد تا کشاورز ما بداند برای هر منطقه، با توجه به اقلیم مورد نظر، چه گیاهی را در چه زمانی به کارد تا حداکثر عملکرد و حداقل خسارت را داشته باشد. وی اظهارداشت: با اقدامات صورت گرفته در چهار سال اخیر، بخش فنی الگوی کشت براساس منابع خاک، تحولات اقلیمی ۵۰ سال گذشته و مورفولوژی گیاهان موجود در ایران آماده شده است. فاز اول اجرای الگوی کشت برای کشت پاییزه آماده شده بطوری که تمامی اطلاعات در اختیار ما قرار دارد، اما باید سیاست‌ها و حمایت‌های دولت به گونه‌ای باشد که کشاورز ما که امروز گوجه فرنگی، پیاز و سیب‌زمینی می‌کارد با انگیزه درآمدی بالا به دنبال تولید گیاهانی همچون دانه‌های روغنی، چغندر قند که محصول نهایی آنها وارداتی است، باشد.

وی اظهارداشت: امیدواریم این طرح هر چه سریع‌تر آماده و به دولت ارایه شود تا برای کشت پاییزه امسال اجرایی شود. خاوازی درباره استقبال و آمادگی کشاورزان از اجرای طرح الگوی کشت گفت: اگر بسته حمایتی در بخش قیمت‌گذاری، پشتیبانی‌های بیمه‌ای و تسهیلاتی به درستی طراحی و انجام شود بطور حتم کشاورزان از این الگو استقبال می‌کنند. وی افزود: حمایت و سیاست‌گذاری دولت در قیمت‌گذاری و خرید باید انگیزه لازم را برای افزایش تولید و کسب درآمد کشاورزان جهت مشارکت افزایش دهد.

وزیر جهاد کشاورزی درباره سیاست کشاورزی قراردادی گفت: اکنون کشاورزی قراردادی، قلب توسعه کشاورزی ایران است ما هر چه بتوانیم تولید با برنامه و دارای مشتری داشته باشیم از بسیاری از کمبودها جلوگیری خواهیم کرد بطور مثال سال گذشته در بخش تولید گندم دوروم برای کارخانجات ماکارونی در حدود ۲۰۰ هزار هکتار داشتیم که در حال افزایش است. وی تصریح کرد: در بخش‌های دیگر همچون روغن با کارخانجات تفاهم شده که محصولات دانه‌های روغنی را کارخانجات روغن‌کشی و دست‌اندرکاران تجارت روغن به کشاورزان سفارش دهند و کشاورزان این محصولات را تولید کنند که این امر علاوه بر کاهش نقش دولت، حمایت‌های بخش دولتی از بخش خصوصی و کشاورزان را در پی دارد. خاوازی از دیگر مزایای کشاورزی قراردادی را پشتیبانی‌های به موقع بخش خصوصی از کشاورزان دانست و افزود: بطور حتم در این روش عملکرد کشاورزان به دلیل آموزش‌ها و تأمین به موقع نهاده‌ها افزایش می‌یابد بطوری که اکنون چنین قراردادهایی داریم بطور مثال بخش خصوصی با کشاورزان ما در کرمانشاه با بیش از ۵ هزار کشاورز قرارداد بسته تا محصولاتشان را خریداری کند. وی گفت: در کشاورزی قراردادی دیگر کشاورزان نگرانی برای فروش محصول خود و بخش خصوصی نگرانی برای عرضه محصول به بازار داخلی و صادرات نخواهد داشت. وزیر جهاد کشاورزی با تأکید بر اینکه اولویت وزارت جهاد کشاورزی، کشاورزی قراردادی برای کشت گیاهان استراتژیک است، گفت: این وزارتخانه از بیمه بخش کشاورزی حمایت می‌کند و تلاش دارد پوشش بیمه‌ای را به سمتی سوق دهد تا صندوق بیمه حداکثر توان خود را به کار گیرد.

تکلیف مهمترین وزارتخانه تولیدی را مشخص کنید

ادامه از صفحه اول

سرپرستی که جا افتاده بود

پس از آنکه رفتن رضا رحمانی از وزارتخانه به هر دلیل و با هر استدلال و آینده‌نگری وزارت صمت بر سر انتخاب جایگزین او بحث‌های قابل اعتنایی صورت گرفت و اسامی گوناگونی مطرح شدند. پس از برکناری وزیر صمت، رییس‌جمهور، مدرس خیابانی را به عنوان سرپرست وزارتخانه صنعت، معدن و تجارت انتخاب کرد. او که در همان زمان در مقام معاونت ارشد در وزارت صنعت، معدن و تجارت فعالیت می‌کرد و در داخل مجموعه و سازمان‌ها و دستگاه‌های مرتبط وزارتخانه چهره‌های شناخته‌شده به حساب می‌آمد. تجربه و سلوک مدرس خیابانی در وزارت صمت به گواه فعالان اقتصادی به ویژه همکاری گسترده و واقعی او با بخش خصوصی و حضور مؤثر در شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی و نیز همکاری گسترده با بخش‌های سیاست‌گذاری اقتصادی او را در این مقام مناسب نشان می‌داد و نارضایتی‌ها کاهش یافته بود. شاید اگر دولت به ویژه رییس‌جمهور در زمان دادن رأی اعتماد مجلس به این وزیر معرفی شده سخت‌کوشی نشان می‌داد و معاون پارلمانی رییس‌جمهور نیز بیشتر دربار او وقت و انرژی می‌گذاشت مجلس به او رأی مثبت می‌داد و تکلیف وزارتخانه مشخص شده بود.

مهمترین وزارتخانه بی‌وزیر مانده است

در روزهای تازه سپری شده انتقاد به دولت درباره تعیین تکلیف وزارت صمت گسترش یافته است. به‌طوری که مسعود خوانساری رییس اتاق بازرگانی تهران در نشست تازه این اتاق خطاب به رییس‌جمهوری گفت: بیش از چهار ماه است که مهمترین وزارتخانه کشور یعنی صنعت، معدن و تجارت بدون وزیر مانده است آن هم در سالی که سال جهش تولید است و انتظار می‌رود با توجه به نامگذاری این سال بتوانیم در تولید کشور افزایشی جهش‌وار ایجاد کنیم. ما شاهد تحریم‌های سنگین اقتصادی

مناطق جدید

کشت چغندر قند ۵۰ درصد یارانه دریافت می‌کنند

مجری طرح چغندر قند کشور گفت: مناطق جدید کشت محصول راهبردی چغندر قند از جمله خوزستان ۵۰ درصد یارانه دریافت می‌کنند ضمن آنکه برای هر هکتار آن ۹۰ میلیون ریال تسهیلات ارزان قیمت از سوی بانک کشاورزی نیز اعطا خواهد شد. پیمان حسادی با اشاره به ایجاد مشوق‌های جدید برای چغندر کاران کشور بیان کرد: دنبال افزایش قیمت چغندر قند نیستیم بلکه هدف افزایش تولید در سال جهش تولید است که با ارایه تسهیلات به بهره‌برداران محقق می‌شود. وی ایجاد ظرفیت‌سازی و ساخت کارخانه‌های جدید قند در خوزستان با هدف کاهش هزینه حمل و نقل این محصول به استان‌های دیگر، و سودآوری بهتر را از اهداف وزارت جهاد کشاورزی برای توسعه کشت چغندر قند بیان کرد و افزود: مهمترین چالش این بخش انتقال این محصول به کارخانه‌های قند است.

حصادی ادامه داد: زمانی که چغندر قند در پنج هزار هکتار کشت می‌شود در موقع برداشت در هر سه دقیقه به یک کامیون نیاز بود و اکنون با وجود کشت در سطح ۱۵ هزار هکتار در خوزستان در هر یک دقیقه ۲ دستگاه کامیون لازم است که برای حل این مشکل باید در بدو کشت با شرکت‌های حمل و نقل قرارداد منعقد شود. مجری طرح چغندر قند کشور با بیان اینکه توصیه تحقیقات، ملاک عمل در هر استان است بیان کرد: ۱۵ رقم بذر چغندر قند پاییزه وجود دارد و استان خوزستان ظرفیت کشت همه این بذرها را دارد ضمن اینکه کارخانه‌های قند باید در هر منطقه به تنوع ارقام توجه لازم را داشته باشند. وی گفت: هیچ مشکلی برای توزیع کود پتاسه و فسفات‌ها برای کشت چغندر قند پاییزه وجود ندارد و در چند روز آینده مشکل مربوط به قیمت این کودها نیز برطرف خواهد شد.

حصادی با اشاره به اینکه امسال سطح زیر کشت چغندر پاییزه در کشور حدود ۱۷ هزار هکتار است افزود: در خوزستان امکان کشت ۳۰ هزار هکتار وجود دارد ولی چون ظرفیت صنعتی در خوزستان محدود است متقاضی کشت این محصول محدود است.

سال زراعی گذشته حدود ۸۰۰ هزار تن چغندر قند در خوزستان تولید شد که تنها ۲۰۰ هزار تن آن در کارخانه قند شوش جذب شد و بقیه محصول با هزینه بالا و به سختی، به کارخانه‌های قند سایر استان‌ها حمل شد. قرار است در سال زراعی جدید کشت چغندر قند از پنجم مهر تا دهم آبان در سطح ۱۵ هزار هکتار از زمین‌های شمال خوزستان شروع شود که در مقایسه با مدت مشابه پارسال حدود ۲ هزار هکتار افزایش خواهد یافت.

همه سطح زیر کشت چغندر قند در خوزستان قراردادی است و کارخانه‌های قند طرف قرارداد تسهیلاتی در اختیار چغندر کاران قرار می‌دهند. همزمانی برداشت چغندر قند که معمولاً در اوایل اردیبهشت است با برداشت گندم و کلزا در خوزستان، مشکلات زیادی برای انتقال چغندر قند خوزستان به سایر نقاط کشور ایجاد می‌کند.

چغندر قند تولیدی خوزستان به کارخانه‌های قند کرمانشاه، اصفهان، چهارمحال و بختیاری، همدان، قزوین انتقال می‌یابد و کارخانه قند فسا در استان فارس نیز به آنها اضافه شده است.

و تحریم‌های نفتی هستیم و در این شرایط حداقل باید روی صادرات غیرنفتی متمرکز شویم تا بتوانیم بخشی از کمبودها را جبران کنیم. اما در چنین وضعیتی وزارت صمت که مهمترین وزارتخانه کشور در حال حاضر محسوب می‌شود بیش از چهار ماه است بدون وزیر بوده و شاهدیم که با تصمیم‌های لازم گرفته نمی‌شود یا تصمیماتی غیر کارشناسی اتخاذ می‌شود که هم به تولید و هم به صادرات لطمه زده است.

مسعود خوانساری در ادامه به آمارهای صادراتی در ماه‌های گذشته اشاره کرد و گفت: در فصل اول امسال ۴۵ درصد کاهش صادرات داشته‌ایم و در مردادماه هم نسبت به تیرماه صادرات کاهش یافته است. اگر با این روش ادامه دهیم همین مقدار درآمد ارزی که می‌تواند تا اندازه‌ای مشکلات اقتصادی کشور را حل کند هم دچار مشکل خواهد شد. او با اشاره به تصمیم‌هایی که در زمان‌های نادرست اتخاذ و اجرا می‌شود، گفت: دقیقاً در زمانی که این نیاز اساسی احساس می‌شود که مشکلات موجود بر سر راه صادرات هر چه سریع‌تر حل و مفصل شود، ناگهان از ابتدای مرداد ماه صدور کارت‌های بازرگانی و از نیمه مردادماه تمدید آن از سامانه یکپارچه کارت بازرگانی هوشمند به سامانه جامع تجارت منتقل می‌شود در حالی که باید این تصمیم ابتدا به صورت آزمایشی در یکی دو استان اجرایی می‌شد و بعد از رفع مشکلات آن را به استان‌های دیگر بسط می‌دادیم. عملاً نزدیک به دو ماه است که واردکنندگان و صادرکنندگان سرگردان هستند و به‌طور متوسط در اتاق تهران روزانه بیش از ۱۰۰ مراجعه‌کننده داریم که کالاهایشان در بندرها باقی مانده است و به خاطر کارت بازرگانی، نمی‌توانند کالایشان را ترخیص کنند و عملاً کسی هم پاسخگو نیست در حالی که در رسانه‌ها مصاحبه می‌شود که مشکلی وجود ندارد و همه چیز حل شده است اما آنچه در عمل شاهدیم با آنچه گفته می‌شود کاملاً در تضاد است. در حال حاضر شاهد نوعی بی‌تصمیمی هستیم و کسی نیست که حرف آخر را بزند و این اقتصاد کشور را رنج می‌دهد.

روزانه ۶۵ هکتار از اراضی توسعه نیشکر به زیر کشت نیشکر می‌رود

مدیرعامل شرکت توسعه نیشکر و صنایع جانبی تصریح کرد: تلاش و همت مجموعه بزرگ شرکت توسعه نیشکر در راستای تحقق شعار جهش تولید و عمل به فرمایش مقام معظم رهبری است و با توجه به رشد مناسب نیشکر، امسال شاهد جهش تولید شکر و افزایش دو برابری تولید نسبت به سال گذشته خواهیم بود. ناصری با اشاره به رکورد کشت نیشکر در سال گذشته به منظور جبران بخشی از خسارت‌های ناشی از سیلاب فروردین ماه ۹۸ و خشکسالی تابستان ۹۷، گفت: با رکورد کشت نیشکر در سال گذشته و همچنین کشت نیشکر در ۱۷ هزار هکتار از اراضی توسعه نیشکر در تابستان امسال، همه زمین‌های این شرکت که در سیلاب فروردین ماه ۹۸ آسیب دیده بود، احیا و بازسازی شدند.

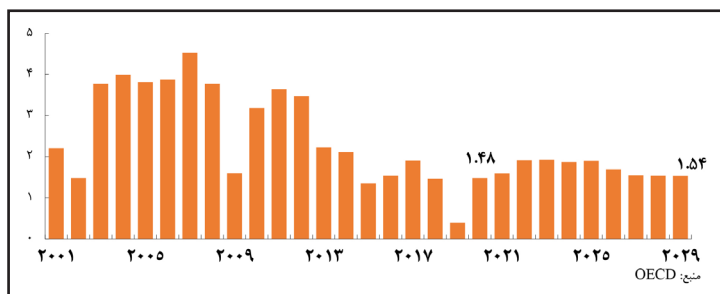
مدیرعامل شرکت توسعه نیشکر و صنایع جانبی گفت: به همت تلاشگران عرصه کشاورزی روزانه ۶۵ هکتار از اراضی توسعه نیشکر به زیر کشت نیشکر می‌رود. مدیرعامل شرکت توسعه نیشکر و صنایع جانبی گفت: به همت تلاشگران عرصه کشاورزی روزانه ۶۵ هکتار از اراضی توسعه نیشکر به زیر کشت نیشکر می‌رود. به گزارش روابط عمومی شرکت توسعه نیشکر، دکتر عبدعلی ناصری در بازدید از روند کشت نیشکر در کشت و صنعت میرزا کوچک‌خان با بیان این مطلب اظهار داشت: در حال حاضر عملیات کشت نیشکر در ۱۷ هزار هکتار از اراضی شرکت‌های هفتگانه توسعه نیشکر ادامه دارد. وی افزود: در سال زراعی جاری حدود ۲ هزار هکتار از اراضی کشت و صنعت میرزا کوچک‌خان زیر کشت نیشکر می‌رود و در سایر کشت و صنعت‌ها نیز کشت نیشکر تا اواخر شهریور ماه ادامه دارد.

چشم‌انداز کشاورزی منطقه آسیا و خاورمیانه تا سال ۲۰۲۹

درصد از تولید جهانی ماهیگیری در منطقه آسیا و اقیانوسیه انجام می‌شود، که عمده آن مربوط به صید شیلات و آبی پروری در چین است. انتظار می‌رود که افزایش کارایی و تغییرات ساختاری مندرج در برنامه پنج‌سده سیزدهم چین، رشد را محدود کند. با این وجود، منطقه آسیا و اقیانوسیه، ۵ درصد رشد تولید جهانی در این بخش را به خود اختصاص خواهد داد. مطابق نمودار، در سال ۲۰۲۰ در منطقه آسیا و اقیانوسیه، رشد سالانه تولیدات کشاورزی و ماهیگیری ۱،۴۰۸ درصد خواهد بود و پیش‌بینی می‌شود که این رقم در سال ۲۰۲۹ به ۱،۵۴ درصد برسد.

نمودار ۱. رشد سالانه تولیدات کشاورزی و ماهیگیری در منطقه آسیا اقیانوسیه (درصد)

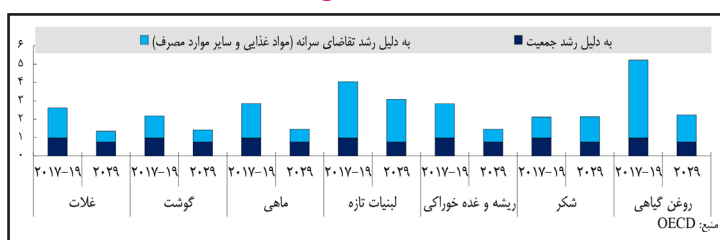
افزایش تولید دام در دوره چشم‌انداز نیز به‌طور عمده ناشی از دستاوردهای بهره‌وری به علت بهبود روش‌های پرورش دام و ترکیب خوراک، خواهد بود، پیش‌بینی می‌شود که طی ده سال آینده، مراتع این منطقه ۱۲۰ هزار هکتار کاهش یابد و تعداد دام با سرعت کمتری نسبت به مجموع تولید گوشت دام رشد کند. در مقابل، افزایش مصرف علوفه از رشد تولید گوشت، پیشی می‌گیرد و پیش‌بینی می‌شود رشد آن تا حدودی به دلیل عواقب پیش‌روی بروز تب‌خوکی آفریقایی در چین کندتر شود و همچنین انتظار می‌رود که دیگر کشورهای منطقه را نیز تحت تأثیر قرار دهد. پیش‌بینی می‌شود میزان انتشار گازهای گلخانه‌ای در منطقه تا سال ۲۰۱۹، ۶ درصد و میزان تولید محصولات گیاهی و حیوانی به ترتیب ۳ درصد و ۹ درصد نسبت به میانگین سال‌های ۲۰۱۷-۲۰۱۹ افزایش یابد.

مصرف

آسیا و اقیانوسیه منطقه‌ای است که در آن رشد جمعیت در حال کند شدن بوده، اما رشد درآمد قوی است، تقاضای برای کالری و غذاهای دارای مواد مغذی در حال افزایش است. پیش‌بینی می‌شود که میانگین کالری دریافتی هر فرد مقیم در این منطقه در سال ۲۰۲۹ به ۳۰۰۰ کیلو کالری افزایش یابد (به‌طور متوسط افزایش ۱۷۰ کیلو کالری در روز که به‌طور عمده به دلیل افزایش مصرف روغن‌های گیاهی و محصولات حیوانی، به ویژه لبنیات بوده که برای هر دو این گروه محصولات، علت اصلی افزایش تقاضا و رشد سرانه مصرف است (نمودار ۳). در میان کشورهای منطقه، چین بیشترین میزان دسترسی به کالری به ازای هر نفر در سال ۲۰۲۹ را خواهد داشت که عمده آن به دلیل محصولات کشاورزی مصرفی اساسی (غلات، دانه‌های روغنی، حبوبات، ریشه‌ها و غده‌ها) خواهد بود. پس از چین نیز کشورهای جنوب شرقی بیشترین میزان دسترسی به کالری را در سال ۲۰۲۹ خواهند داشت (نمودار ۵).

در چشم‌انداز مورد بررسی، متوسط مصرف پروتئین نیز از ۵ گرم به ۵ گرم در روز افزایش می‌یابد که عمدتاً به دلیل افزایش محصولات لبنی و مصرف گوشت است. در سال ۲۰۲۹، میزان دسترسی به پروتئین در کشور چین از سایر کشورها بیشتر خواهد بود که دلیل اصلی آن افزایش استفاده از پروتئین موجود در محصولات مصرفی اساسی مانند غلات، دانه‌های روغنی حبوبات، ریشه‌ها و غده‌ها نسبت به سال‌های ۲۰۱۷ تا ۲۰۱۹ است و پس از چین، کشورهای توسعه یافته بیشترین میزان دسترسی به پروتئین را در سال ۲۰۲۹ خواهند داشت (نمودار ۶).

نمودار ۳. رشد سالانه تقاضای کل مواد غذایی، خوراک دام و سایر مصارف (درصد)

آسیا و اقیانوسیه بزرگ‌ترین تولیدکننده کالاهای کشاورزی و ماهیگیری است. بر اساس گزارش OECD پیش‌بینی می‌شود این منطقه تا سال ۲۰۲۹، ۵۱ درصد از تولید جهانی این کالاها را به خود اختصاص دهد. انتظار می‌رود تا سال ۲۰۲۹ تولید محصولات کشاورزی و ماهیگیری در این منطقه با ۱۴ درصد افزایش نسبت به سطح پایه میانگین سال‌های ۲۰۱۷ تا ۲۰۱۹، همراه باشد. تقاضا برای کالری و محصولات دارای ارزش غذایی بالا در منطقه و اقیانوسیه در حال افزایش است. در منطقه خاورمیانه و شمال آفریقا نیز پیش‌بینی می‌شود طی ده سال آینده تولید محصولات کشاورزی و ماهیگیری ۱،۵ درصد سالانه افزایش یابد که این رقم کمتر از رشد ۱،۶ درصدی جمعیت بوده و باعث وابستگی فزاینده منطقه به بازارهای جهانی خواهد شد. رشد تقاضای منطقه خاورمیانه و شمال آفریقا در سال ۲۰۲۹، به دلیل افزایش سرانه تقاضای ماهی و شکر خواهد بود. در این مطلب خلاصه‌ای از نکات مهم گزارش OECD در خصوص چشم‌انداز بخش کشاورزی با اشاره به اطلاعات مرتبط با ایران، مورد بررسی قرار گیرد.

وضعیت کشاورزی در آسیا

منطقه آسیا و اقیانوسیه از تنوع بسیار زیادی برخوردار است؛ به گونه‌ای که در این منطقه اقتصادهای کمتر توسعه‌یافته، همانند بنگلادش همراه با اقتصادهای با درآمد بالا مانند ژاپن حضور دارند. این منطقه با ۴،۱ میلیارد نفر جمعیت، بیش از نیمی از جمعیت جهان را در اختیار دارد، این در حالی است که منطقه آسیا و اقیانوسیه تنها ۲۰ درصد از اراضی کشاورزی جهان را در اختیار دارد. با وجود اینکه این منطقه دارای منابع طبیعی قابل توجهی می‌باشد، اما فشارها بر روی استفاده از منابع پایه آن رو به افزایش است. این منطقه با سرعت زیادی در حال شهرنشینی شدن است که دلیل اصلی آن افزایش سرعت تغییرات در کشور چین می‌باشد، اگرچه که در همه کشورهای این منطقه هم به سرعت در حال پیشرفت است. حدود ۴۶ درصد مردم آسیا و اقیانوسیه در مناطق شهری زندگی می‌کنند، اما پیش‌بینی می‌شود این رقم تا سال ۲۰۲۹ به ۵۴ درصد برسد. جمعیت این منطقه تا سال ۲۰۱۹، ۲،۲۴ میلیارد نفر افزایش می‌یابد (با رشد سالانه ۰،۷ درصدی) و در همین مدت ۴۴۵ میلیون نفر نیز به مکان‌های شهری منتقل می‌شوند.

کشورهای در حال توسعه منطقه آسیا و اقیانوسیه در میان اقتصادهایی قرار دارند که دارای سرعت رشد بالا بوده و پیش‌بینی می‌شود متوسط درآمد سرانه آنها طی دهه آینده، سالانه ۵ درصد رشد کند. طی دهه آینده، پیش‌بینی می‌شود متوسط درآمد سرانه در کشورهای چین، هند و ویتنام، رشدی معادل ۵ تا ۶ درصد و در کشورهای تایلند و اندونزی رشدی حدود ۳ درصد را تجربه کند. در حال حاضر، سهم ارزش افزوده محصولات اولیه (خام) کشاورزی و ماهیگیری از اقتصاد منطقه مورد بررسی حدود ۶ درصد بوده که در حال کاهش است. طی سال‌های ۲۰۱۷ تا ۲۰۱۹، رشد سریع اقتصادی سهم مواد غذایی در مخارج خانوار را در حدود ۱۵ درصد در سال کاهش داده است که دلالت بر تأثیر چشمگیر قیمت و درآمد بر هزینه‌کرد مصرف‌کنندگان دارد. چشم‌انداز منطقه آسیا و اقیانوسیه دارای عدم قطعیت‌های اساسی است. در این منطقه مناقشات تجاری به‌طور کامل برطرف نشده و بروز تب‌خوکی آفریقایی در چین و بخش‌هایی از جنوب شرقی آسیا بر تولید گوشت خوک تأثیر گذاشته است.

تولید

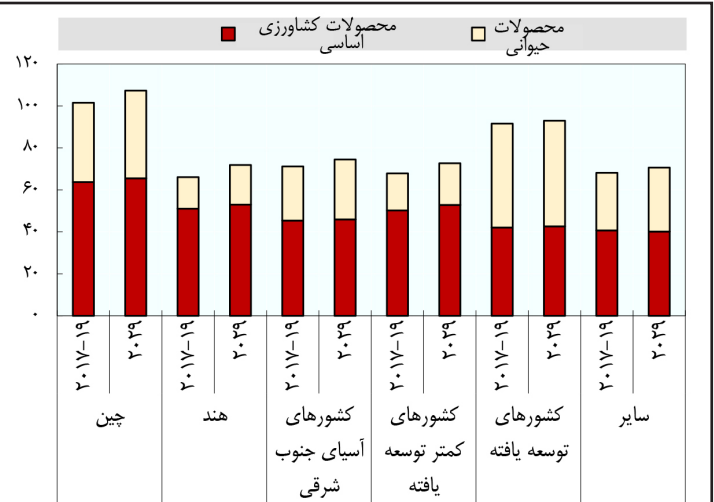
منطقه آسیا و اقیانوسیه بزرگ‌ترین تولیدکننده کالاهای کشاورزی و ماهیگیری در جهان است و پیش‌بینی می‌شود تا سال ۲۰۲۹، ۵۰ درصد از تولید جهانی این کالاها را به خود اختصاص دهد. انتظار می‌رود تا سال ۲۰۱۹ تولید محصولات کشاورزی و ماهیگیری منطقه با ۱۴ درصد افزایش نسبت به میانگین سال‌های ۲۰۱۷ تا ۲۰۱۹، همراه باشد. همچنین پیش‌بینی می‌شود تولید محصولات زراعی که ۶۴ درصد از ارزش افزوده را به خود اختصاص می‌دهد، در سال ۲۰۲۹ نسبت به سطح پایه میانگین ۹۹-۲۰۱۷، ۱۲ درصد رشد کند، در حالی که این مقدار برای محصولات دامی که به دلیل بروز تب‌خوکی آفریقایی کاهش یافته بود، بهبود پیدا کرده است و ۱۸ درصد طی دوره مذکور افزایش می‌یابد. به دلیل کاهش ۹ درصدی تولید محصولات دامی که در چین و ویتنام به دلیل بروز تب‌خوکی آفریقایی حدود ۲۰ درصد و ۲۰ درصد از ذخایر گوشت خوک آنها را کاهش داده بود، اتفاق افتاد، میزان تولید دام در منطقه آسیا و اقیانوسیه در سال ۲۰۱۹، حدود ۴ درصد کاهش یافته است. با توجه به ادامه گسترش تولید آبزیان، پیش‌بینی می‌شود که میزان تولید ماهیگیری تا سال ۲۰۲۹، حدود ۱۶ درصد نسبت به سطح پایه سال ۲۰۱۷-۱۹، افزایش یابد. این نرخ رشد در مقایسه با رشد محصولات کشاورزی و ماهیگیری که به‌طور متوسط ۴ درصد در روز بوده، به‌طور قابل ملاحظه‌ای کمتر است. در حال حاضر در این منطقه، با بلوغ بازارهای داخلی، رشد اقتصادی کمتر شده، سیاست‌ها تغییر کرده، بازارها بازتر شده و رقابت تجاری تقویت شده است.

منطقه آسیا و اقیانوسیه تولیدکننده عمده غلات در جهان، به ویژه برنج (با سهم ۹۰ درصد تولید جهانی) است. در چشم‌انداز ۲۰۲۹ سهم برنج، گندم و درشت دانه‌ها، نسبت به تولیدات جهانی، ثابت باقی می‌ماند. در حالی که تولید برنج و گندم در هند همچنان زیاد است، کاهش موجودی ذرت در چین می‌تواند فرصتی را برای کشور هند جهت متنوع‌سازی تولید به سمت سایر کالاهای ایجاد کند.

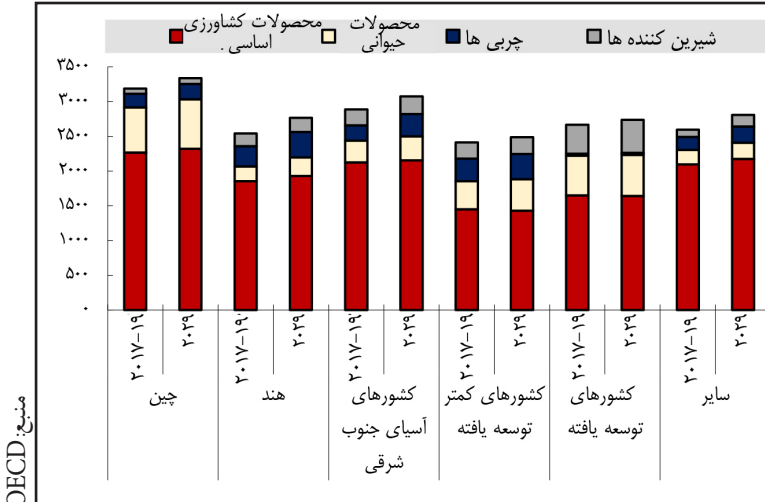
به دلیل کمبود زمین در کشورهای منطقه آسیا و اقیانوسیه، رشد تولید محصولات زراعی ناشی از افزایش و بهبود بهره‌وری خواهد بود. گسترش آبیاری و اصلاح انواع بذر، بخش عمده دلایل رشد تولید را به خود اختصاص داده است، اما نگرانی‌های ایمنی زیست محیطی و غذایی وجود دارد که با کمبود آب و استفاده زیاد از نهادهای شیمیایی همراه است. برداشتهای چندباره از زمین‌های زراعی و کشت مجدد، کاربری اراضی را در مقایسه با افزایش ۱۳ میلیون هکتاری برداشت زمین که اغلب به برنج، ذرت، سویا و حبوبات اختصاص می‌یابد، ۳ میلیون هکتار بیشتر توسعه خواهد داد. نزدیک به ۷۰

نمودار ۴- میزان دسترسی روزانه هر فرد به پروتئین (گرم)

نمودار ۵- میزان دسترسی روزانه هر فرد به کالری (کیلو کالری)

سبک زندگی شهری منجر به رشد مصرف قند و چربی می شود که بیشتر از سایر گروه های غذایی مصرف این محصولات افزایش می یابد. رشد مصرف روغن نباتی با افزایش رشد جمعیت در چندین کشور از منطقه کشور هند، تا سال ۲۰۲۹ از میانگین جهانی فراتر خواهد رفت و سرانه مصرف به ۲۹ کیلوگرم در سال خواهد رسید. تنها گروه هایی که در سال ۲۰۲۹ سهمشان از کل کالری مصرفی، افزایش می یابد، شکر و چربی ها هستند که ۲۳ درصد از کل کالری مصرفی در منطقه آسیا و اقیانوسیه را تشکیل می دهند.

پیش بینی می شود سرانه مصرف برنج که در بسیاری از کشورهای منطقه از اهمیت زیادی برخوردار است و اغلب ۵۰ درصد یا بیشتر کالری در دسترس آنها را شامل می شود، در بهترین حالت به آرامی رشد کند و حتی ممکن است میزان تولید در برخی از کشورها مانند چین، تایلند و ویتنام، کاهش یابد. در هر حال پیش بینی می شود در سال ۲۰۲۹ سرانه مصرف برنج در منطقه مورد بررسی، کمتر از ۱ درصد افزایش یابد، زیرا احتمالاً افزایش مصرف در هند، کاهش مصرف در سایر کشورها را جبران می کند. سرانه مصرف گوشت منطقه آسیا و اقیانوسیه در سال ۲۰۲۹، ۱۵ کیلوگرم خواهد بود که به طور متوسط ۳۵ کیلوگرم در سال (یا ۸ درصد از کالری روزانه) افزایش خواهد یافت. اما میزان افزایش در کشورهای گوناگون، متفاوت است و در کشورهایمانند کره و ویتنام بیش از ۵ کیلوگرم افزایش، و در کشوری مانند هند کمتر از یک کیلوگرم افزایش، اتفاق خواهد افتاد. با افزایش دام و تولید لبنیات و افزایش مصرف دانه های خوراکی، پیش بینی می شود میزان مصرف خوراک دام تا سال ۲۰۲۹ بیش از ۵۰ درصد افزایش یابد. همچنین پیش بینی می شود که مصرف مواد غذایی ذرت و گوشت های حاوی پروتئین به ترتیب ۵۸ درصد و ۶۵ درصد، افزایش یابد. چنین رشدی با تجاری سازی مزارع و تولید محلی کمتر که ممکن است با مصرف محصولات غیردانه های همراه باشد، مرتبط است.

پیش بینی می شود منطقه آسیا و اقیانوسیه، در سال ۲۰۲۹، ۳۳ درصد رشد جهانی مصرف اتانول و ۶۲ درصد مصرف بیودیزل را با توجه به مقررات جدید در چین و اندونزی، عهده دار شود. در کشور چین، نسبت مصرف اتانول در سوخت به حدود ۴ درصد خواهد رسید که در این صورت واردات کاساوا تا تایلند که برای تولید اتانول استفاده می شود، افزایش خواهد یافت. اگرچه در گزارش چشم انداز OECD فرض شده مقررات جدید چین در حوزه اتانول (E10) تا سال ۲۰۲۹ اجرا نخواهد شد، اما فرض می کند که سوخت های بنزینی با ۴ درصد اتانول مخلوط می شوند. این موضوع به افزایش تولید ۵ میلیارد لیتری نیز مربوط می شود؛ به طوری که در این گزارش فرض شده بخش عمده تقاضای اتانول از محل خوراک دام داخلی تأمین می شود. این چشم انداز فرض می کند که دولت اندونزی برنامه B30 را طبق برنامه ریزی در سطح کشور اجرا خواهد کرد، اما رسیدن به هدف در نظر گرفته شده برای افزایش تقاضای پیوسوخت تا حد زیادی به رابطه قیمت های داخلی و بین المللی روغن پالم بستگی دارد. پیش بینی می شود تا سال ۲۰۲۰، تقاضای بیودیزل به حدود ۷ میلیارد لیتر برسد. در اندونزی، انتظار می رود به دنبال اعمال دستورالعمل مربوط به مصرف اتانول در سوخت، عرضه روغن پالم مجدداً به بازار بیودیزل هدایت شود که می تواند سرمایه گذاری در این بخش را افزایش دهد. محدودیت دسترسی به زمین و قیمت پایین روغن گیاهی، باعث به تأخیر انداختن کشت مجدد پالم خواهد شد که این امر حاکی از انتظار رشد کمتر تولید روغن نباتی منطقه در دوره چشم انداز است.

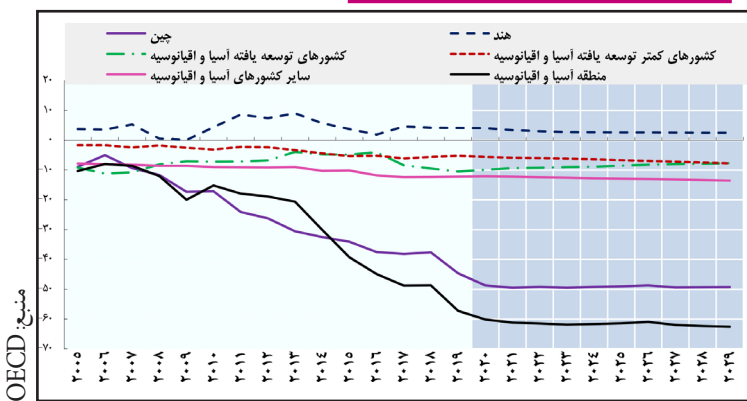
تجارت

منطقه آسیا و اقیانوسیه به لحاظ خالص واردات محصولات اولیه (خام) کشاورزی، بزرگ ترین منطقه جهان با سهم بیش از ۴۰ درصد واردات جهانی به شمار می رود. خالص واردات کشاورزی این منطقه در میان مدت در حال افزایش است؛ به گونه ای که تقاضا بر عرضه پیشی گرفته است. در گذشته، بیشترین واردات سویا به مقصد چین بوده است که به دلیل فعالیت های تجاری در سال های اخیر کاهش یافته است. اما پیش بینی می شود که واردات سویا در دوره میان مدت رشد خود را از سر بگیرد. واردات گندم و ذرت منطقه مورد بررسی نیز قابل توجه و رو به رشد است. خالص واردات محصولات دامی منطقه رو به افزایش است. خالص واردات گوشت خوک منطقه طی یک دهه اخیر روند افزایشی داشته و در سال ۲۰۱۹ به دلیل شیوع تب خوک آفریقایی به ۶ میلیون تن افزایش یافته است. واردات طیور منطقه نیز رو به افزایش است. منطقه آسیا و اقیانوسیه همچنین جزو مناطق بزرگ صادرکننده محصولات کشاورزی جهان بوده و ۲۰ درصد از صادرات جهانی این

محصولات را در اختیار دارد. بیشترین محصول کشاورزی صادراتی در این منطقه برنج است که بیشتر توسط هند، تایلند و ویتنام صادر می شود. مطابق نمودار ۶، تا سال ۲۰۲۹، تراز تجاری کشاورزی منطقه آسیا و اقیانوسیه به شدت کاهش خواهد یافت که دلیل اصلی آن، کاهش تراز تجاری کشاورزی چین است. طبق پیش بینی های OECD تراز تجاری کشورهای کمتر توسعه یافته منطقه هند و سایر کشورهای آسیا و اقیانوسیه تا سال ۲۰۲۹ تغییر چندانی نخواهد کرد و تنها تراز تجاری کشورهای توسعه یافته این منطقه با اندکی افزایش همراه خواهد بود.

نمودار ۶- تراز تجاری محصولات کشاورزی در آسیا و اقیانوسیه (میلیارد دلار)

وضعیت کشاورزی در خاورمیانه و شمال آفریقا

منطقه خاورمیانه و شمال آفریقا دارای محیط مناسبی برای کشاورزی و تولید ماهیگیری نیست زیرا منابع آب و زمین در منطقه کم بوده و تنها کمتر از ۵ درصد زمین های موجود، قابلیت کشت دارند. همه کشورهای منطقه به جز ایران، عراق و موریتانی با کمبود آب مواجه هستند و در برخی از کشورهای این منطقه، کمبود آب شدید است (کمتر از یک چهارم سطح پایدار سرانه مصرف آب). کشورهای منطقه از درآمد و منابع متنوعی برخوردار هستند؛ به طوری که، در میان آنها کشورهای کمتر توسعه یافته، کشورهای با درآمد متوسط و کشورهای صادرکننده نفت با درآمد بالا وجود دارد. منطقه خاورمیانه و شمال آفریقا به عنوان یکی از واردکنندگان عمده مواد غذایی و دارای بیشترین سرانه واردات به شمار می رود. در این منطقه نرخ خودکفایی بیشتر کالاها به ویژه برای غلات، پایین است. این امر با عدم اطمینان از طرف عرضه و تقاضا روبروست و این عدم قطعیت ها نگرانی هایی را در مورد دسترسی مطمئن به غذاهای اساسی ایجاد می کند. محدود بودن منابع آبی و اراضی، که مشخصه اکثر کشورهای منطقه است، رشد را محدود می کند و بیشتر با انگیزه های سیاستی که به دنبال افزایش تولید برای محدود کردن کسری در تجارت غلات هستند، افزایش یافته است. از طرف تقاضا، عدم قطعیت ها با درگیری های ژئوپلیتیکی که مانع تولید می شود، باعث کاهش سرمایه گذاری های لازم و افزایش جابه جایی جمعیت می شود. علاوه بر این، درآمد حاصل از صادرات نفت، منبع اصلی درآمد منطقه است و بازار انرژی های ناپایدار، بر فعالیت اقتصادی از جمله مصرف و سرمایه گذاری، تأثیر می گذارد. با توجه به هزینه های غذایی که حدود ۱۶ درصد از کل هزینه های خانوار را تشکیل می دهد، شوک درآمدی و قیمتی، می تواند تأثیر مهمی در رفاه مردم این منطقه داشته باشد. رشد جمعیت منطقه منا که طی دهه گذشته از ۲۰ درصد فراتر رفته و منبع اصلی شکل گیری مازاد تقاضا است، طی ۱۰ سال آینده به طور سالانه ۱.۵ درصد رشد خواهد کرد. سه چهارم از افزایش جمعیت، جمعیت شهری خواهد بود که ممکن است منجر به افزایش مصرف کالاها یا ارزش بالاتر از جمله روغن گیاهی، شکر، گوشت و لبنیات شود. فرض بر این است که درآمد سرانه در این منطقه، فقط ۱ درصد در روز رشد کند که در این صورت عامل اصلی رشد تقاضا طی ده سال آینده نخواهد بود. اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تهران - معاونت بررسی های اقتصادی

دود تکه تکه شدن اختیارات بخش کشاورزی به چشم چه کسانی می‌رود؟

همین ماجرا در مرداد ۹۸ حسین مدرتس خیابانی، قائم مقام وزیر صمت ادعا کرد که بر اساس مصوبه سران قوا، تمام اختیاراتی که در سال ۱۳۹۱ از وزارت صمت گرفته شده و به وزارت جهاد کشاورزی واگذار شده بود؛ به وزارت صمت بازگردانده و از این به بعد بخش بازرگانی به صورت متمرکز در وزارت صمت پیگیری می‌شود. بر اساس این تصمیم، شرکت بازرگانی دولتی ایران و شرکت پشتیبانی امور دام به وزارت صمت منتقل شدند تا از این پس وزارت صمت عهده‌دار مسؤلیت این شرکت‌ها باشد.

لغو قانون تمرکز و افزایش قیمت نهاده‌ها

در حالی که انتظار می‌رفت با انتقال اختیارات بازرگانی به وزارت صمت، تنظیم بازار بهتری صورت بگیرد اما کمبود و افزایش قیمت نهاده‌های دامی و به تبع آن وقوع پدیده جوجه‌کشی باعث شد تا دود ناکارآمدی لغو قانون تمرکز به چشم مرغداران و مصرف کنندگان برود.

فرهاد جعفریان، رئیس اتحادیه مرغداران اسفهان درباره علت وقوع پدیده جوجه‌کشی معتقد است: «علت اصلی معدوم‌سازی جوجه‌ها مشکل تأمین نهاده‌های دامی است زیرا نهاده ذرت و سویا قوت غالب مرغداری‌ها محسوب می‌شود». در همین خصوص هم واردکنندگان نهاده‌های دامی در فروردین ۹۹ در نامه‌ای به وزیر جهاد کشاورزی ضمن ارایه پیشنهاداتی برای تنظیم بازار نهاده‌ها، نسبت به تاووم روند فعلی که موجب کاهش جوجه‌ریزی، کمبود مرغ و افزایش قیمت آن در آینده می‌شود، هشدار دادند.

تلاش خاوازی برای باز پس‌گیری اختیارات جهاد کشاورزی

سرانجام کاظم خاوازی، وزیر جهاد کشاورزی که تنها چند ماهی از تکیه زدن وی بر صندلی وزارت جهاد سازندگی نمی‌گذشت و عملاً از زمان حضورش در این وزارتخانه با میراث لغو قانون تمرکز دست و پنجه نرم می‌کرد در ۲۷ تیر ۹۹ برای مدیریت بازار نهاده‌ها به حسین مدرتس خیابانی، سرپرست وزارت صمت نامه نوشت و از وی خواست که فرآیند ثبت سفارش و تخصیص ارز برای نهاده‌های دامی در وزارت جهاد کشاورزی انجام شود.

از نامه خاوازی به مدرتس خیابانی می‌توان فهمید که هم‌زمان با تصمیم دولت برای انتقال اختیارات بازرگانی وزارت جهاد کشاورزی به وزارت صمت در سال ۹۸، مقرر شده بود که برای مدیریت بهتر و کارآمدتر بازار محصولات گوشتی، فرآیند ثبت سفارش و تخصیص ارز برای نهاده‌های دامی در اختیار وزارت جهاد کشاورزی قرار بگیرد که این امر اجرایی نشد.

سرانجام مبهم اختیارات بخش کشاورزی

لغو قانون تمرکز وظایف و اختیارات بخش کشاورزی در حالی موجب افزایش قیمت نهاده‌های دام و طیور شده است که تلاش خاوازی برای در اختیار گرفتن بخشی از اختیارات تأمین نهاده‌های دامی همچنان بدون نتیجه باقی مانده است و معلوم نیست که تا چه زمانی قرار است چند تکه تکه شدن اختیارات بخش کشاورزی به حوزه‌های مختلف کشاورزی از جمله دام و طیور آسیب بزند.

لغو قانون تمرکز و محدود شدن اختیارات وزارت جهاد کشاورزی در حالی موجب افزایش قیمت نهاده‌های دامی شده که این وزارتخانه تلاش دارد با پس گرفتن بخشی از اختیارات، نسبت به تنظیم بازار اقدام کند.

قانون تمرکز وظایف و اختیارات بخش کشاورزی در سال ۹۱ به تصویب مجلس شورای اسلامی رسید تا به موجب آن وظایف تولیدی و بازرگانی بخش کشاورزی در وزارتخانه جهاد کشاورزی سازماندهی شود، این در حالی بود که تا پیش از تصویب قانون تمرکز، وظایف بازرگانی بخش کشاورزی در وزارت بازرگانی یا وزارت صمت تدبیر می‌شد. دلیل اصلی تصویب قانون تمرکز را باید در لزوم هماهنگی و انسجام ساختاری میان وظایف بازرگانی و تولیدی بخش کشاورزی جست‌وجو کرد تا به موجب آن رشدی مستمر و واقعی در بخش کشاورزی رقم بخورد. در این زمینه بررسی تجربه دو کشور ژاپن و کره جنوبی در شرق آسیا نشان می‌دهد که این دو کشور با ادغام وزارتخانه‌های مربوط به صنعت و بازرگانی و یکپارچه کردن سیاست‌گذاری این دو حوزه در یک بخش متمرکز، توانسته‌اند به رشد صنعتی و تجاری قابل توجهی برسند.

پیامدهای مثبت تجمیع اختیارات در وزارت جهاد کشاورزی

در ایران نیز قانون تمرکز وظایف و اختیارات بخش کشاورزی پس از تصویب از سال ۹۲ در کشور اجرایی شد که به موجب آن وزارت جهاد کشاورزی توانست به واسطه اختیارات خوبی که در این قانون به آن داده شده بود، تراز تجاری محصولات کشاورزی را در سه سال حدود ۳ میلیارد دلار بهبود ببخشد. به واسطه اجرای قانون تمرکز، امنیت غذایی کشور نیز افزایش یافت و بسیاری از محصولات از جمله گندم، برنج، قند، شکر و دانه‌های روغنی که جزو کالاهای اساسی هم محسوب می‌شوند، با افزایش تولید مواجه شدند و در برخی از آنها خودکفایی کامل رقم خورد.

تلاش دولت برای محدود کردن اختیارات جهاد کشاورزی

دولت اما از سال ۹۶ با شعار تنظیم بازار، به فکر کنار گذاشتن قانون تمرکز افتاد و برای همین هم ابتدا لایحه‌ای تحت عنوان «اصلاح بخشی از ساختار دولت» به مجلس ارایه داد تا به موجب آن بتواند وزارت بازرگانی که در اوایل دهه ۹۰ منحل شده بود را دوباره تأسیس کند و اختیارات بازرگانی بخش کشاورزی و صنعتی را به این وزارتخانه منتقل کند. این لایحه دولت در مجلس با مخالفت نمایندگان مواجه شد و رأی نیابرد؛ به همین دلیل هم تعدادی نمایندگان هم‌سو با دولت به این فکر افتادند تا با ارایه طرحی از سوی مجلس، تشکیل وزارت بازرگانی را پیگیری کنند اما این موضوع هم در مجلس به نتیجه مورد نظر دولت نرسید و وزارت بازرگانی تشکیل نشد.

لغو قانون تمرکز و محدود شدن اختیارات جهاد کشاورزی

عدم موافقت نمایندگان مجلس با اصرار دولت مبنی بر لزوم تشکیل وزارت بازرگانی و کنار گذاشتن قانون تمرکز باعث شد تا دولت علاوه بر مجلس، مسیر شورای عالی سران سه قوه را نیز برای دستیابی به اهدافش فعال کند. در ادامه

برای برگشت اختیارات تجارت محصولات کشاورزی به وزارت جهاد کشاورزی

رئیس کمیسیون کشاورزی مجلس با اشاره به شکایت ۳۶ نماینده مجلس از معاون اول رئیس‌جمهور به خاطر نقض قانون تمرکز گفت: درخواست اعمال ماده ۲۳۴ به کمیسیون کشاورزی ارجاع شده است و به زودی در این کمیسیون بررسی می‌شود.

سید جواد ساداتی‌نژاد رئیس کمیسیون کشاورزی مجلس شورای اسلامی در خصوص آخرین وضعیت شکایت ۳۶ نمایندگان مجلس از اسحاق جهانگیری معاون اول رئیس‌جمهور بابت نقض قانون تمرکز گفت: درخواست اعمال ماده ۲۳۴ که از سوی نمایندگان مجلس شورای اسلامی امضا شده بود به کمیسیون کشاورزی ارجاع شده است و به زودی در این کمیسیون بررسی می‌شود. افزود: مصوبه هیأت دولت در مردادماه ۹۸ برای نقض قانون تمرکز وظایف و اختیارات بخش کشاورزی بر خلاف قانون تمرکز مصوب سال ۹۱ مجلس بوده و کمیسیون کشاورزی مصمم است تا در این زمینه اختیارات جهاد کشاورزی را که به وزارت صمت داده شده است را به وزارت جهاد کشاورزی بازگرداند.

رئیس کمیسیون کشاورزی مجلس در خصوص صحت استناد دولت به مصوبه سران قوا برای نقض قانون تمرکز اظهار داشت: اینکه نقض قانون تمرکز، با مصوبه سران قوا انجام شده است یا نه در کمیسیون کشاورزی بررسی خواهد شد اما حتی اگر نقض قانون تمرکز با مصوبه سران قوا هم انجام شده باشد، باید گفت که این مصوبه نتوانسته است بازار محصولات کشاورزی را بهبود ببخشد. ساداتی‌نژاد تأکید کرد: بر اساس قانون تمرکز، مسؤلیت کل زنجیره تولید غذا به وزارت جهاد کشاورزی سپرده شده بود اما با واگذاری این اختیارات به وزارت صمت، بازار محصولات کشاورزی از تأمین نهاده تا قیمت‌گذاری و صادرات آن آشفته شد. وی خاطر نشان کرد: نقض قانون تمرکز باعث شد تا بازار محصولات کشاورزی متولی ثابتی نداشته باشد و چالش‌های زیادی برای تأمین نهاده، قیمت‌گذاری، فروش و صادرات محصولات کشاورزی به وجود بیاید. رئیس کمیسیون کشاورزی مجلس افزود: به همین دلیل هم وقتی مسؤولان دستگاه‌های دولتی در کمیسیون کشاورزی مجلس حاضر می‌شوند تا به سؤالات نمایندگان در خصوص آشفته‌گی بازار محصولات کشاورزی پاسخ دهند، تقصیر را گردن دستگاه‌های دیگر می‌اندازند در حالی که اگر محصولات کشاورزی یک متولی مشخص داشت چنین اتفاقی نمی‌افتاد.

پایان عملیات کشت نیشکر زمینه ساز جهش تولید است

مدیرعامل شرکت توسعه نیشکر و صنایع جانبی گفت: پایان عملیات کشت نیشکر در کشت و صنعت‌های هفتگانه توسعه نیشکر، نوید بخش سالی پربرکت است که زمینه‌ساز تحقق اهداف و گام‌های بعدی شرکت در فصل برداشت و تولید شکر خواهد بود. دکتر عبدالعلی ناصری با حضور در کشت و صنعت میرزا کوچک‌خان با تقدیر از همت جهادگونه تلاشگران نیشکر در پایان عملیات کشت سال زراعی جاری، اظهار داشت: در سایه همت و تلاش نیروهای خدوم عرصه کشاورزی در کشت و صنعت‌های توسعه نیشکر، شرایط برای جهش تولید و افزایش تولید شکر در راستای تحقق اهداف اقتصاد مقاومتی فراهم شده است. وی افزود: از مجموعه تلاش‌های تمامی همکاران خانواده بزرگ نیشکر در رکوردزنی کشت نیشکر در سال گذشته و همچنین پایان عملیات کشت نیشکر در سال زراعی جاری تشکر می‌کنم و این اقدام نشان داد می‌توان در سایه همدلی و هم‌افزایی، چشم‌انداز پیش روی تولید را سرشار از موفقیت و پیروزی نماییم. مدیرعامل شرکت توسعه نیشکر و صنایع جانبی تأکید کرد: با توجه به اتمام عملیات کشت نیشکر با بهترین کیفیت و همچنین رشد مناسب آن در تابستان امسال، ضمن بازسازی همه اراضی آسیب دیده در سیلاب گذشته، پیش بینی می‌شود تولید شکر به رقمی معادل ۵۵۰ هزار تن برسد.

رونق تولید در کشت و صنعت میرزا کوچک‌خان

ناصری در بخش دیگری از سخنان خود با تقدیر از تلاش‌های ۳۲ روزه گروه‌های کشت برای نوسازی بیش از ۲ هزار هکتار از مزارع کشت و صنعت میرزا کوچک‌خان، تصریح کرد: در سال‌های گذشته، شرکت کشت و صنعت میرزا کوچک‌خان رکورددار برداشت نیشکر و تولید شکر بود و اکنون اتمام زود هنگام عملیات کشت و عملیات داشت مطلوب، نویدبخش جهش تولید در عملیات بهره‌برداری در این واحد صنعتی در سال جدید است. وی در ادامه اظهار امیدواری کرد شرکت کشت و صنعت میرزا کوچک‌خان در برداشت سال زراعی جاری بتواند به رکورد تولید ۱۰۰ هزار تن شکر دست یابد.

در ادامه این مراسم، سلیمانی‌فر رییس هیأت‌مدیره شرکت کشت و صنعت میرزا کوچک‌خان و فرحمن‌مدیرعامل کشت و صنعت میرزا کوچک‌خان از برنامه‌ریزی‌ها، پیگیری‌های مدیرعامل شرکت توسعه نیشکر و همچنین تأمین به موقع منابع مالی کشت امسال، قدردانی کردند. رییس محترم هیأت‌مدیره شرکت کشت و صنعت میرزا کوچک‌خان گفت: در سایه این حمایت‌ها عملیات کشت نیشکر در این شرکت با زمان‌بندی مطلوب‌تری رقم خورد. سلیمانی‌فر تصریح کرد: شرکت کشت و صنعت میرزا

والامقام رجایی و باهنر به نام هفته دولت مزین و نامگذاری شده است، یادآور دولتمردان پاک سرشتی است که ارزنده‌ترین شیوه خدمتگزاری را با جوهر ایمان و اخلاص به میهن عرضه داشتند تا خاطر ایشان به عنوان سرمشقی برای آیندگان به نیکی به یادگار باقی بماند.

در آغاز هفته دولت با افتخار اعلام می‌کنیم که شرکت توسعه نیشکر و صنایع جانبی که بدون شک از برکات و دستاوردهای بزرگ انقلاب شکوهمند اسلامی ایران است، همپای دیگر بخش‌های نظام با جانفشانی‌های کارگران، کشاورزان، صنعتگران و مجموعه خدومش رشد کرده و به بالندگی رسیده است و بی‌شک بخشی از موفقیت‌های کشور در پیشبرد اقتصاد مقاومتی و رسیدن به خودکفایی مرهون تجربه، تخصص، توانمندی و همت جهادگونه خانواده بزرگ نیشکر در عرصه کشاورزی و صنعت است و در این میان تلاشگران این مجموعه با سختکوشی، تعهد و مسؤلیت‌پذیری مضاعف در حوزه تولید محصولات استراتژیکی همچون شکر، الکل طبی و صنایع جانبی دیگر، کوشش در راه توسعه، اقتدار و سرافرازی کشور را در سال «جهش تولید» سرلوحه اصلی کاری خود قرار داده‌اند و رضایتمندی مردم به عنوان نقطه هدف و غایی، همواره مورد توجه مدیران و پرسنل شرکت توسعه نیشکر به عنوان کارگزاران نظام بوده است. از این رو در راستای افزایش این رضایتمندی عمل به مسؤلیت‌های اجتماعی خود را با جدیت دنبال نموده‌ایم تا به فرمایش بنیانگذار فقید انقلاب حضرت امام (ره) که فرمودند: «ما هر چه خدمت بکنیم به این ملت، کم خدمت کرده‌ایم»، جامه عمل بپوشانیم.

کوچک‌خان ثابت کرد که نیروهای محروم‌ترین مناطق استان در خرمشهر و روستاهای اطراف را به نیروهای متخصص با بهترین عملکرد تبدیل کرده است. در ادامه این مراسم، مدیرعامل کشت و صنعت میرزا کوچک‌خان اظهار داشت: همکاران ما علاوه بر عمل به تکالیف خود در کشت نیشکر، توانستند همزمان چند اقدام دیگر از جمله آماده‌سازی مزارع برای تهیه قلمه برای سال‌های آینده و همکاری با مؤسسه تحقیقات داشته باشند که این عمل در نوع خود شایسته تقدیر است. گفتنی است مراسم تقدیر از تلاشگران کشت و صنعت میرزا کوچک‌خان با حضور دکتر ناصری مدیرعامل توسعه نیشکر، دکتر آل‌کثیر معاون کشاورزی و تولیدات غیرنیشکری، سلیمانی‌فر رییس محترم هیأت‌مدیره کشت و صنعت میرزا کوچک‌خان و جمعی از مدیران و مسؤولان شرکت توسعه نیشکر برگزار شد. مردادماه سال جاری عملیات کشت نیشکر در ۱۷ هزار هکتار از اراضی توسعه نیشکر آغاز شد و در حال حاضر این عملیات در تعدادی از کشت و صنعت‌های هفتگانه توسعه نیشکر از جمله میرزا کوچک‌خان، دهخدا، سلمان فارسی طبق زمان‌بندی‌های صورت گرفته به پایان رسیده است.

کوشش در راه خودکفایی و سرافرازی کشور

از طرف دیگر مدیرعامل شرکت توسعه نیشکر و صنایع جانبی خوزستان به مناسبت هفته دولت در پیامی تأکید کرد برای خودکفایی در تولید شکر گام‌های بلندی برداشته خواهد شد. در این پیام آمده است: اولین هفته شهریورماه، که به یاد شهدای

برداشت بیش از ۱۶۹ هزار تن چغندر قند از مزارع پارس آباد مغان

پیش‌بینی برداشت ۱۰۰ هزار تن چغندر قند در مهاباد

رییس اداره تولیدات گیاهی جهاد کشاورزی مهاباد گفت: طبق پیش‌بینی‌ها ۱۰۰ هزار تن چغندر قند از اراضی کشاورزی طی سال جاری برداشت می‌شود که ۴۰ هزار تن بیشتر از سال گذشته است.

جعفر علیزاده اظهار داشت: در سال زراعی جاری حدود ۲ هزار هکتار از اراضی کشاورزی استان زیر کشت محصول چغندر قند رفته که این مقدار در مقایسه با سال گذشته ۶۰۰ هکتار افزایش داشته است. وی با بیان اینکه امسال ۲۰ هکتار از مزارع چغندر به روش نشایی کشت شده، ادامه داد: با توجه به وضعیت مطلوب مزارع چغندر قند استان، برداشت این محصول از ۲۵ تا ۳۰ شهریورماه بستگی به وضعیت آب و هوایی مناطق آغاز می‌شود. رییس اداره تولیدات گیاهی جهاد کشاورزی مهاباد میانگین برداشت چغندر قند در مزارع کشاورزی این شهرستان را حدود ۵۰ تن در هکتار اعلام کرد. علیزاده با اشاره به اینکه این شهرستان فاقد کارخانه قند فعال است، اظهار داشت: چغندر قند تولیدی در این شهرستان به کارخانه‌های قند شهرهای اطراف از

مدیر جهاد کشاورزی پارس آباد مغان از پیش‌بینی برداشت بیش از ۱۶۹ هزار تن چغندر قند از مزارع این شهرستان خبر داد. حسن نظیفی افزود: در اجرای سیاست‌های جهش تولید و برنامه‌های عملیات مصوب نظام نوین ترویج کشاورزی و توسعه فرهنگ مصرف بهینه آب در کشاورزی و اصلاح الگوی کشت در سال زراعی جاری سه هزار و ۷۸ هکتار از مزارع این شهرستان زیر کشت چغندر قند رفته است. وی اظهار داشت: کارخانه قند شرکت کشت و صنعت مغان اقدام به خرید تضمینی چغندر از کشاورزان می‌کند. وی گفت: عملیات برداشت این محصول به صورت ماشینی بوده و از نظر اشتغال‌زایی نیز در منطقه تأثیرگذار است و پیش‌بینی می‌شود با توسعه کشت چغندر قند در منطقه گامی مهم در زمینه تحقق اقتصاد مقاومتی برداشته شود.

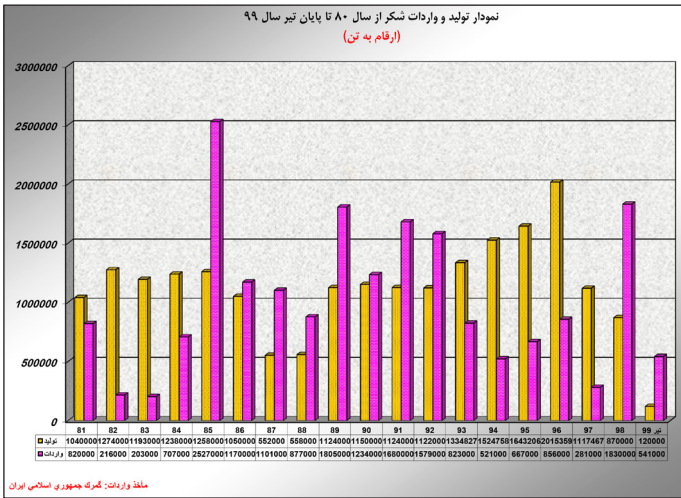
چغندر قند گیاهی است که با طیف وسیعی از شرایط آب و هوایی و خاک سازگار بوده و ارزش غذایی بسیار بالایی دارد که کشت آن به صورت مکانیزه انجام می‌شود. شهرستان پارس‌آباد مغان در شمال اردبیل در تولید چغندر قند و استحصال محصولات این حوزه، سرآمد استان اردبیل و سایر شهرهای کشور است.

جمله ارومیه، میان‌آب و خوی ارسال خواهد شد. وی از افزایش بیش از ۵۰ درصدی قیمت تضمینی خرید چغندر از کشاورزان طی سال زراعی جاری نیز خبر داد و اضافه کرد: با تصویب دولت امسال این محصول با نرخ تضمینی کیلویی ۶۵۲ تومان با عیار ۱۶ درصد با احتساب کمک هزینه حمل‌ونقل خریداری خواهد شد که نسبت به رقم ۴۲۳ تومان پارسال نزدیک به ۵۳ درصد افزایش دارد. سال گذشته بیش از ۶۰ هزار تن چغندر قند در سطح هزار و ۶۰۰ هکتار از مزارع مهاباد برداشت شد؛ این شهرستان در جنوب آذربایجان غربی و ۱۱۶ کیلومتری مرکز استان واقع شده و دارای بیش از ۸۰ هزار هکتار اراضی مستعد کشاورزی و باغی است. آذربایجان غربی به علت برخورداری از آب و خاک مناسب و دارا بودن پنج کارخانه قند در شهرستان‌های ارومیه، خوی، پیرانشهر، میان‌آب و نقده همواره در تولید چغندر قند و شکر در کشور در جایگاه برتری قرار داشته و یکی از قطب‌های مهم تولید چغندر قند در کشور است. سال زراعی گذشته یک میلیون و ۶۵۰ تن چغندر از سطح ۲۸ هزار و ۳۰۰ هکتار از مزارع آذربایجان غربی برداشت شد.

زمان مناسب برای تولید داخل

اعداد و ارقامی که در این صفحه درباره تولید و تجارت شکر از اوایل دهه ۱۳۸۰ تا همین چند هفته پیش دیده می‌شود هر کدام نشان‌دهنده چانه‌زنی‌ها، سیاست‌گذاری‌ها و تلاش و برنامه‌ریزی‌های دستگاه‌های گوناگون دولتی از یکسو و نیز تلاش هزاران کشاورز و صدها نفر از مدیران کارخانه‌های قند و شکر از سوی دیگر است. هر عدد در هر دوره از زمان نشان می‌دهد در آن دوره کدام اندیشه و رأی در دولت وجود داشته است و نیز حتی برخی از اقدام‌ها و یادآور تغییرات آب و هوا نیز هست. همان‌طور که در جدول‌ها دیده می‌شود آمار واردات در سال ۱۳۹۸ به میزان اوج واردات در سال‌های ۱۳۸۵ به بعد نزدیک شده است اما این نزدیکی به این معنا نیست که سیاست‌ها یکی بوده است و اندیشه‌های یکسانی بر مناسبات حاکم بوده است. در سال‌های قبل از امسال نرخ ترجیحی برای واردات شکر راه را برای رانت‌خواران باز کرده بود که امیدواریم با حذف دلار ۴۲۰۰ تومانی برای همیشه بساط رانت واردات از مسیر ارز ارزان برچیده شود. به نظر می‌رسد با توجه به افزایش نرخ ارز و رسیدن قیمت ارزهای معتبر به اوج دهه‌های تازه سپری شده و با امید به اینکه این راه طی شده برای واقعی شدن نرخ ارز برگردد اکنون بهترین دوران برای افزایش رقابت‌پذیری تولید داخلی با تولیدات خارجی است. مدیران ارجمند صنعت و نیز مدیران دولتی باید در مسیری که باز شده استوار بمانند و اجازه برگشت به دوران سیاه رانت‌جویی داده نشود. امیدواریم در آینده باز هم شاهد سبقت گرفتن میزان تولید داخل بر واردات باشیم.

واردات شکر خام بصورت ماهیانه از سال ۱۳۸۵ تا سال ۱۳۹۹ (ارقام هزار تن)

ردیف	سال	فروردین	اردیبهشت	خرداد	تیر	مرداد	شهریور	مهر	آبان	آذر	دی	بهمن	اسفند	جمع
۱	۱۳۸۵	۱۵۴	۹۴	۱۱۱	۳۰۵	۳۰۷	۱۹۲	۱۸۷	۲۲۳	۱۹۴	۲۹۸	۲۴۰	۲۷۶	۳۴۸۱
	جمع هر ماه + ماه‌های قبل	۱۵۴	۲۴۸	۳۵۹	۵۶۴	۸۷۱	۱۰۶۳	۱۲۵۰	۱۴۷۳	۱۶۶۸	۱۹۶۵	۲۲۰۵	۲۴۸۱	۲۴۸۱
۲	۱۳۸۶	۲۳۶	۲۲۸	۱۱۲	۵۴	۷۴۱	۸۷۴	۶۱	۵۵	۶۵	۲۷	۵۰	۳۸	۱۱۷۰
	جمع هر ماه + ماه‌های قبل	۲۳۶	۴۶۴	۵۷۶	۶۳۰	۱۳۷۱	۲۲۴۵	۲۳۰۶	۲۳۶۱	۲۴۲۶	۲۵۰۳	۲۵۵۳	۲۶۰۳	۲۶۴۱
۳	۱۳۸۷	۲۸	۲۹	۸۸	۸۹	۱۴۹	۱۷۳	۲۴	۶۸	۶۵	۱۲۶	۱۶۹	۹۳	۱۱۰۱
	جمع هر ماه + ماه‌های قبل	۲۸	۵۷	۱۴۵	۲۳۴	۳۸۳	۵۵۶	۵۸۰	۶۴۸	۷۱۳	۸۳۹	۱۰۰۸	۱۱۰۱	۱۱۰۱
۴	۱۳۸۸	۱۱۹	۱۰۸	۵۷	۶۴	۴۲	۳۳	۹۴	۴۶	۴۵	۷۴	۱۲۲	۷۳	۸۷۷
	جمع هر ماه + ماه‌های قبل	۱۱۹	۲۲۷	۲۸۴	۳۴۸	۳۹۰	۴۲۳	۵۱۷	۵۶۳	۶۰۸	۶۸۲	۸۰۴	۸۷۷	۸۷۷
۵	۱۳۸۹	۶۹	۱۰۷	۱۳۲	۲۳۴	۳۱۲	۳۳۰	۱۶۱	۱۱۲	۸۰	۶۳	۷۳	۱۳۲	۱۸۰۵
	جمع هر ماه + ماه‌های قبل	۶۹	۱۷۶	۳۰۸	۵۴۲	۸۵۴	۱۱۸۴	۱۳۴۵	۱۴۵۷	۱۵۳۷	۱۶۰۰	۱۶۷۳	۱۶۷۳	۱۶۷۳
۶	۱۳۹۰	۰	۲۴	۱۲	۶۸	۳۰۱	۳۸۴	۳۱	۱۸	۱۷	۱۸۱	۱۴۲	۵۶	۱۲۳۴
	جمع هر ماه + ماه‌های قبل	۰	۲۴	۳۶	۱۰۴	۴۰۵	۷۸۹	۸۲۰	۸۳۸	۸۵۵	۱۰۳۶	۱۱۷۸	۱۲۳۴	۱۲۳۴
۷	۱۳۹۱	۵۰	۶۹	۱۲۱	۵۵	۱۵۴	۱۹۶	۱۹۰	۳۷	۲۲۸	۱۵۱	۳۰۷	۱۲۳	۱۶۸۱
	جمع هر ماه + ماه‌های قبل	۵۰	۱۱۹	۲۴۰	۲۹۵	۴۴۹	۶۴۵	۸۳۵	۸۷۲	۱۱۰۰	۱۲۵۱	۱۵۵۸	۱۶۸۱	۱۶۸۱
۸	۱۳۹۲	۸۸	۱۵	۸۸	۱۱۴	۶۱	۱۵۹	۲۰۷	۱۱۵	۱۴۶	۱۳۴	۲۲۵	۲۲۷	۱۵۷۹
	جمع هر ماه + ماه‌های قبل	۸۸	۱۰۳	۱۹۱	۳۰۵	۳۶۶	۵۲۵	۷۳۲	۸۴۷	۹۹۳	۱۱۲۷	۱۳۵۲	۱۵۷۹	۱۵۷۹
۹	۱۳۹۳	۱۶۵	۱۳۷	۲۱۱	۵۷	۴۰	۶۷	۴۷	۱۹	۸۰	۰	۰	۰	۸۲۳
	جمع هر ماه + ماه‌های قبل	۱۶۵	۳۰۲	۵۱۳	۵۷۰	۶۱۰	۶۷۷	۷۲۴	۷۴۳	۸۲۳	۸۲۳	۸۲۳	۸۲۳	۸۲۳
۱۰	۱۳۹۴	۰	۵,۵	۱۱,۸	۹,۲	۱۲	۷۰	۱۰۷	۱۷۵	۱۰۵	۲	۵	۲۴	۵۲۱
	جمع هر ماه + ماه‌های قبل	۰	۵,۵	۱۷,۳	۲۱	۳۳	۱۰۳	۲۱۰	۳۸۵	۴۹۰	۴۹۲	۴۹۷	۴۹۷	۴۹۷
۱۱	۱۳۹۵	۰	۰	۰	۲۵	۲۲۱	۱۷۰	۷۶	۵۰	۶۶	۶۸	۰	۱۶	۶۶۷
	جمع هر ماه + ماه‌های قبل	۰	۰	۰	۲۵	۲۴۶	۳۹۱	۴۶۷	۵۱۷	۵۸۳	۶۵۱	۶۵۱	۶۵۱	۶۵۱
۱۲	۱۳۹۶	۰	۱۹۵	۲۲۹	۱۲۹	۱۳۸	۱۶	۰	۵۵	۰	۱۴	۰	۸۰	۸۵۶
	جمع هر ماه + ماه‌های قبل	۰	۱۹۵	۴۲۴	۵۵۳	۶۹۱	۷۰۷	۷۰۷	۷۶۲	۷۶۲	۷۷۶	۷۷۶	۷۷۶	۷۷۶
۱۳	۱۳۹۷	۰	۳۸	۴۹	۱	۰	۰	۰	۰	۶۶	۰	۶۶	۶۱	۲۸۱
	جمع هر ماه + ماه‌های قبل	۰	۳۸	۸۷	۸۸	۸۸	۸۸	۸۸	۸۸	۱۵۴	۱۵۴	۲۲۰	۲۸۱	۲۸۱
۱۴	۱۳۹۸	۸۲	۲۱۳	۲۸۰	۲۲۰	۸۰	۱۴۳	۲۱۰	۹۸	۱۵۰	۱۷۱	۱۰۵	۷۸	۱۸۳۰
	جمع هر ماه + ماه‌های قبل	۸۲	۲۹۵	۵۷۵	۷۹۵	۸۷۵	۱۰۱۸	۱۲۲۸	۱۳۲۶	۱۴۷۶	۱۶۴۷	۱۷۵۲	۱۸۳۰	۱۸۳۰
۱۵	۱۳۹۹	۹۷	۱۳۱	۲۰۱	۱۱۲	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۵۴۱
	جمع هر ماه + ماه‌های قبل	۹۷	۲۲۸	۴۲۹	۵۴۱	۵۴۱	۵۴۱	۵۴۱	۵۴۱	۵۴۱	۵۴۱	۵۴۱	۵۴۱	۵۴۱

619

واردات شکر از سال ۸۴ تا پایان تیر ماه سال ۹۹ به تفکیک خام و سفید

سال	هزارتن (سفید)	هزارتن (خام)	جمع واردات (هزارتن)	بها (دلار)	بها (دلار)	جمع واردات (هزارتن)	بها (دلار)
۱۳۸۴	۷۸	۲۰,۱۲۴,۰۰۰	۲۰,۲۰۲,۰۰۰	۶۲۹	۱۷۷,۲۵۶,۰۰۰	۷۰۷	۱۹۷,۳۸۰,۰۰۰
۱۳۸۵	۶۳۷	۲۹۱,۲۷۱,۹۱۰	۲۹۱,۹۰۳,۰۰۰	۱,۸۹۰	۲۲۶,۱۸۲,۵۵۹	۲,۵۲۷	۱,۰۱۷,۴۵۴,۴۶۹
۱۳۸۶	۳۴۸	۱۳۳,۳۰۹,۳۴۴	۱۳۳,۶۵۷,۰۰۰	۸۲۲	۲۷۴,۴۶۱,۴۶۷	۱,۱۷۰	۴۰۷,۷۷۰,۷۱۰
۱۳۸۷	۱۰۳	۳۷,۲۱۳,۳۳۲	۳۷,۳۱۶,۰۰۰	۹۹۸	۲۸۷,۸۰۰,۰۰۰	۱,۱۰۱	۳۲۵,۰۱۳,۳۴۵
۱۳۸۸	۲۷	۸,۸۱۹,۹۰۶	۸,۸۴۷,۰۰۰	۸۵۰	۳۱۵,۸۲۶,۱۱۴	۸۷۷	۳۲۴,۶۴۶,۰۲۰
۱۳۸۹	۰	۰	۰	۱,۸۰۵	۷۰,۴۵۲,۰۰۰	۱,۸۰۵	۷۰,۴۵۲,۰۰۰
۱۳۹۰	۶	۳,۷۹۹,۵۱۰	۳,۸۰۵,۰۰۰	۱,۲۲۸	۷۵۲,۱۰۵,۲۳۴	۱,۲۳۴	۷۵۵,۹۰۴,۸۴۴
۱۳۹۱	۰	۰	۰	۱,۶۸۰	۱۰,۷۲,۴۱۳,۶۰۸	۱,۶۸۰	۱۰,۷۲,۴۱۳,۶۰۸
۱۳۹۲	۰	۰	۰	۱,۵۷۹	۸۳۲,۱۸۷,۹۵۸	۱,۵۷۹	۸۳۲,۱۸۷,۹۵۸
۱۳۹۳	۰	۰	۰	۸۲۳	۳۷۷,۴۷۰,۴۴۰	۸۲۳	۳۷۷,۴۷۰,۴۴۰
۱۳۹۴	۴۹	۲۰,۴۷۹,۰۰۰	۲۰,۵۲۸,۰۰۰	۴۷۲	۱۵۱,۳۵۸,۵۲۴	۵۲۱	۱۷۱,۸۳۷,۵۲۷
۱۳۹۵	۰	۰	۰	۶۶۷	۰	۶۶۷	۰
۱۳۹۶	۰	۰	۰	۸۵۶	۴۱۴,۷۲۲,۶۳۷	۸۵۶	۴۱۴,۷۲۲,۶۳۷
۱۳۹۷	۰	۰	۰	۲۸۱	۱۰,۲۶۵,۴۰۵	۲۸۱	۱۰,۲۶۵,۴۰۵
۱۳۹۸	۰	۰	۰	۱,۸۳۰	۶۲۲,۳۴۶,۲۳۷	۱,۸۳۰	۶۲۲,۳۴۶,۲۳۷
۱۳۹۹	۰	۰	۰	۵۴۱	۱۹۱,۸۰۰,۰۰۰	۵۴۱	۱۹۱,۸۰۰,۰۰۰
جمع	۱,۲۴۸	۵۱۵,۰۱۷,۰۰۵	۵۱۶,۲۶۵,۰۰۰	۱۶,۹۵۱	۷,۰۲۳,۲۵۵,۰۰۰	۱۸,۱۹۹	۷,۸۵۸,۲۷۷,۴۸۵

مأخذ: گمرک جمهوری اسلامی ایران

آمار واردات شکر از سال ۱۳۸۰ تا پایان تیر ماه سال ۱۳۹۹ به تفکیک واردات دولتی و خصوصی (ارقام به هزارتن)

سال	واردات بخش خصوصی	واردات بخش دولتی	جمع واردات
۱۳۸۰	۰	۹۳۷	۹۳۷
۱۳۸۱	۰	۸۲۰	۸۲۰
۱۳۸۲	۵۶	۱۶۰	۲۱۶
۱۳۸۳	۴۲	۱۶۱	۲۰۳
۱۳۸۴	۸۰	۶۲۷	۷۰۷
۱۳۸۵	۱۴۸۵	۱۰۴۲	۲۵۲۷
۱۳۸۶	۹۶۲	۲۰۸	۱۱۷۰
۱۳۸۷	۱۱۰۱	۰	۱۱۰۱
۱۳۸۸	۸۷۷	۰	۸۷۷
۱۳۸۹	۱۸۰۵	۰	۱۸۰۵
۱۳۹۰	۱۳۳۴	۰	۱۳۳۴
۱۳۹۱	۱۱۷۵	۵۰۵	۱۶۸۰
۱۳۹۲	۹۹۲	۵۸۷	۱۵۷۹
۱۳۹۳	۵۶۲	۳۶۱	۹۲۳
۱۳۹۴	۳۶۴	۱۵۷	۵۲۱
۱۳۹۵	۳۵۸	۳۰۹	۶۶۷
۱۳۹۶	۷۱۸	۱۳۸	۸۵۶
۱۳۹۷	۸۶	۱۹۵	۲۸۱
۱۳۹۸	۶۵۵	۱۱۷۵	۱۸۳۰
۱۳۹۹	۳۶۹	۱۷۲	۵۴۱

مأخذ: گمرک جمهوری اسلامی ایران

ماهانماه شکر

انجمن صنعتی کارخانهای قند و شکر ایران

زیر نظر شورای نویسندگان
صفحه آرا: علی صائمی
حروفچین: حمیدرضا خدابخش
تلفن و نمابر:
۸۸۹۶۹۰۵۵-۸۸۹۶۹۹۰۳
نشانی: تهران - میدان دکتر فاطمی
خیابان شهید گمنام - شماره ۱۴